

FITXA IDENTIFICATIVA**Dades de l'Assignatura**

Codi	34722
Nom	Odontopediatria
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	12.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1206 - Grau d'Odontologia	Facultat de Medicina i Odontologia	4	Anual

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1206 - Grau d'Odontologia	22 - Odontopediatria	Obligatòria

Coordinació

Nom	Departament
CATALA PIZARRO, MONTSERRAT	131 - Estomatologia

RESUM

L'assignatura *Odontopediatria* és una assignatura obligatòria que pertany al mòdul de Patologia i Terapèutica, específicament odontològica. En el grau d'Odontologia té assignats 12 crèdits SETC i se li ha donat un caràcter teòric pràctic amb pràctiques clíniques.

En aquesta assignatura es pretén que l'alumne conega les particularitats del tracte i la comunicació amb el pacient infantil de diferents edats i que siga capaç d'aconseguir la seua col·laboració per tal d'obtenir una bona exploració i proves complementàries, quan siga necessari, per omplir una història clínica que reflectisca la situació de desenvolupament i salut bucodental del xiquet i un pla de tractament en què ordene els aspectes en el quals caldrà intervenir per mantenir o millorar la seua situació de salut bucal.

Paral·lelament, l'alumne ha d'obtenir els coneixements teòrics sobre les característiques de salut i malaltia i els tractaments amb evidència que puguin aplicar-se per tractar la malaltia.

Aquesta assignatura esta situada en quart curs, ja que per al seu correcte desenvolupament necessita que l'alumne estiga capacitat per realitzar tractaments odontològics ja siguen de restauració o de cirurgia bàsica, en els quals ha d'haver-se exercitat en els cursos anteriors. D'aquesta manera, cursant l'assignatura l'alumne aprendrà a tractar des del punt de vista odontològic pacients infantils de diferents edats i adquirirà els coneixements i les destreses bàsiques de clínica que li asseguren un bon aprofitament del *Pràcticum infantil* que haurà de realitzar en quint curs.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

1206 - Grau de Odontologia :

1210 - Grau d'Odontologia 2012 :

R4-OBLIGACIÓ D'HAVER SUPERAT PRÈVIAMENT L'ASSIGNATURA

34715 - Cirurgia bucal

34718 - Patologia dental, odontologia conservadora i endodòncia I

34715 - Cirurgia bucal

34718 - Patologia dental, odontologia conservadora i endodòncia I

Altres tipus de requisits

COMPETÈNCIES

1206 - Grau d'Odontologia

- Saber identificar les inquietuds i les expectatives del pacient, així com comunicar-se de forma efectiva i clara, tant de forma oral com escrita, amb els pacients, els familiars, els mitjans de comunicació i altres professionals.
- Comprendre i reconèixer els aspectes socials i psicològics rellevants al tractament de pacients.
- Identificar el motiu principal de consulta i la història de la malaltia actual. Realitzar una història clínica general del pacient i una fitxa clínica que represente fidelment els registres del pacient.
- Identificar els signes i les actituds que suggerisquen la possible existència de maltractaments.
- Fer i interpretar radiografies i altres procediments basats en la imatge, rellevants en la pràctica odontològica.
- Realitzar tractaments bàsics de la patologia bucodental en pacients de totes les edats. Els procediments terapèutics s'hauran de basar en el concepte d'invasió mínima i en un enfocament global integrat del tractament bucodental.
- Tractar traumatismes dentoalveolars en dencions temporal i permanent.
- Educar i motivar els pacients en matèria de prevenció de les malalties bucodentals, controlar els hàbits bucals patogènics, instruir-los sobre una correcta higiene bucal, sobre mesures dietètiques i nutricionals i, en resum, sobre tots els mètodes de manteniment de la salut bucodental.
- Aplicar tècniques d'anestèsia locoregional.
- Realitzar procediments quirúrgics senzills: extracció de dents temporals.

- Realitzar el tractament bucodental del pacient infantil i reconèixer-ne les característiques i peculiaritats.
- Identificar hàbits bucals susceptibles de causar o exacerbar maloclusions.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

Elaboració de la història clínica de primera visita o de revisió d'almenys tres pacients infantils, en la qual cal destacar:

- Motiu de consulta.
- Antecedents mèdics generals i bucodentals d'interès.
- Signes de salut o malaltia en teixits blans i durs.
- Identificació de la dentició present i relacions oclusals.
- Valoració del risc.
- Necessitat i tipus d'exploracions complementàries.
- Judici clínic sobre problemes presents i necessitat d'intervenció.
- Pla de prevenció individualitzat d'acord amb el risc establert.
- Pla de tractament restaurador, si es requereix.

Tractament mèdic o invasiu d'almenys tres pacients infantils.

Redacció d'un informe d'alta de tots el pacients infantils tractats.

Informes d'identificació de la dentició a partir d'ortopantomografies i radiografies intraorals.

Informes sobre discussió de casos.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. Teoria (1)

1. INTRODUCCIÓ A L'ODONTOPEDIATRIA.

Concepte. Evolució històrica. Nuclis que componen la matèria. Relació amb altres matèries. Estructura de l'assignatura.

2. MORFOLOGIA DE LES DENTS TEMPORALS.

Terminologia i notació dentària. Incisius superiors i inferiors. Canins superiors i inferiors. Primers molars superiors i inferiors. Segons molars superiors i inferiors.

3. ALTRES CONSIDERACIONS MORFOLÒGIQUES.

Característiques específiques de les dents permanents joves. Diferències entre les dents temporals i les permanents. Desenvolupament de l'oclusió.

4. EXPLORACIÓ RADIOLÒGICA EN ODONTOPEDIATRIA.

Tipus d'exploracions. Indicació. Metodologia. Errors més freqüents. Valor diagnòstic.

5. LA CÀRIES DENTAL EN EL XIQUET.

Factors de predisposició. Epidemiologia. Àrees de susceptibilitat. Formes clíniques específiques. Diagnòstic diferencial. Diagnòstic de càries. Progressió de la lesió.

6. OPERATÒRIA EN DENTS TEMPORALS.

Condicions generals de l'operatòria en dents temporals. Concepte de restauració efectiva. Naturalesa i aplicació clínica dels materials dús en odontopediatria.

7. TRACTAMENT DE LES LESIONS OCLUSALS EN DENTS POSTERIORIS.

Dissenys cavitaris en funció dels materials emprats.

8. TRACTAMENT DE LES LESIONS PROXIMALS EN DENTS POSTERIORIS.

Dissenys cavitaris en funció dels materials emprats.

9. RECONSTRUCCIÓ DE CARES OCLUSIVES I PROXIMALS.

Sistemàtica clínica en la reconstrucció de cares oclusives i proximals d'acord amb els materials emprats.

10. CÀRIES DE LA PRIMERA INFÀNCIA

Etiologia, diagnòstic, prevenció i tractament.

11. TRACTAMENTS DE LES LESIONS DE CÀRIES EN DENTS ANTERIORIS.

Dissenys cavitaris. Materials y tècniques d'obturgació

12. SEMIOLOGIA DE LA FECTACIÓ PULPAR.

Diagnòstic de la fectació pulpar, etiologia i patogènia. Síndrome del sept. Pulpitis reversible. Pulpitis irreversible, protecció pulpar indirecta i directa.

2. Teoria (2)

13. TRACTAMENT CONSERVADOR DE LA PULPA.

Fonaments del tractament conservador. Excavació progressiva. Protecció pulpar indirecta. Protecció pulpar directa.

14. TERAPÈUTICA PULPAR EN DENTICIÓ TEMPORAL.

Pulpotomia i biopulpectomia parcial: indicacions, contraindicacions i tècnica. Pulpectomia: indicacions, contraindicacions i tècnica. Problemes potencials de la utilització del formocresol i alternatives.

15. TERAPÈUTICA PULPAR EN DENTICIÓ PERMANENT AMB ÀPEX IMMADUR.

Apexogènesi. Apexoformació. Concepte. Indicacions. Tècnica. Altres propostes terapèutiques.

16. CORONES PREFORMADES.

Característiques i tipus de corones. Indicacions. Tècnica de preparació i col·locació. Avaluació.

17. PREVENCIÓ EN ODONTOPEDIATRIA.

Importància i aplicació clínica de la valoració del risc de càries. Prevenció en funció del risc. Importància i aplicació clínica de la valoració del risc periodontal en l'adolescent.

18. SEGELLADORS DE FISSURES I RESTAURACIONS PREVENTIVES EN DENTS PERMANENTS JOVES.

Indicacions, tipus, materials i mètode.

19. FISIOLOGIA DE L'ERUPCIÓ DE LA DENTICIÓ TEMPORAL.

Record del desenvolupament de les dents. Fases de l'erupció. Cronologia i seqüència d'erupció. Recanvi dentari.

20.PATOLOGIA ASSOCIADA A LERUPCIÓ I RECANVI DENTARI.

Concepte derupció prematura. Concepte derupció retardada. Altres patologies associades a lerupció dentària. Rizolisi i exfoliació de les dents temporals. Alteracions que produïxen exfoliació dental anticipada.

21.LESIONS TRAUMÀTIQUES EN EL XIQUET I EN L'ADOLESCENT.

Etiologia. Epidemiologia, classificació i diagnòstic. Prevenció. Atenció deguda a la urgència traumatològica.

22.TRAUMATISMES EN DENTICIÓ TEMPORAL I.

Clínica, tractament i pronòstic de les lesions traumàtiques en dents temporals.

23.TRAUMATISMES EN DENTICIÓ TEMPORAL II.

Clínica, tractament i pronòstic de les lesions traumàtiques en dents temporals.

3. Teoria (3)

24.TRAUMATISMES DE LES DENTS PERMANENTS JOVES.

Clínica, tractament i pronòstic de les lesions dels teixits durs i de la polpa.

25.TRAUMATISMES EN INCISIUS PERMANENTS JOVES cont.

Clínica, tractament i pronòstic de les lesions del lligament periodontal.

26.CONTROL DEL DOLOR EN EL XIQUET I EN L'ADOLESCENT.

Anestèsia local: indicacions, materials i tècniques en odontopediatria.

27.VALORACIÓ DE L'ACTITUD DEL XIQUET I DE L'ADOLESCENT EN LA CONSULTA DENTAL.

Característiques generals dels xiquets en les diferents edats. Enfocaments de l'acció odontològica en xiquets i adolescents en relació amb el tractament dental.

28.VALORACIÓ DE LA COLLABORACIÓ DEL XIQUET I DE L'ADOLESCENT EN LA CONSULTA DENTAL.

Variables que afecten el comportament en la consulta. Factors propis, factors familiars, factors ambientals. Escales de valoració de la conducta.

29.TIPIFICACIÓ DE LA CONDUCTA DEL XIQUET AL GABINET DENTAL.

Tipus de conducta al gabinet. Respostes davant de situacions específiques.

30.CONTROL DE LA CONDUCTA EN LA CONSULTA D'ODONTOPEDIATRIA.

Tècniques conductuals. Estratègies preventives.

31.PRINCIPIS FISIOLÒGICS I MEDICACIÓ EN ODONTOPEDIATRIA.

Criteris de prescripció dels fàrmacs més habituals.

32.ALTERACIONS DEL DESENVOLUPAMENT DENTAL.

Terminologia de les alteracions del nombre, la grandària, la forma, el color i la posició de les dents. Etiopatogènia i terapèutica.

33.DEFECTES DEL DESENVOLUPAMENT DE L'ESMALT.

Classificació. Etiopatogènia, diagnòstic i tractament de les alteracions de l'esmalt no hereditàries.

34. SÍNDROME DE HIPOMINERALIZACIÓ INCISIU-*MOLAR. Diagnòstic, etiopatogènia, quadre clínic i tractament.

35.ALTERACIONS HEREDITÀRIES DE L'ESMALT.

Etiopatogènia, diagnòstic i tractament de les alteracions hereditàries de l'esmalt. Implicacions en el pacient infantil.

4. Teoria (4)**36.ALTERACIONS DE LA DENTINA**

Classificació, etiopatogènia, diagnòstic i tractament de les alteracions hereditàries de la dentina.

37.TRACTAMENT DE LES LESIONS COMPLEXES EN MOLARS PERMANENTS JOVES.

Concepte. Extensions. Consideracions restauradores. Selecció del material.

38.AVALUACIÓ DE LES INDICACIONS QUIRÚRGIQUES MÉS COMUNES EN EL XIQUET I EN L'ADOLESCENT.

L'extracció dentària en el pacient infantil: materials i tècniques. Indicacions de l'extracció quirúrgica.

Cirurgia menor: preparació del pacient infantil. Limitacions

39.PROBLEMES PERIODONTALS EN EL XIQUET I EN L'ADOLESCENT.

Característiques de la geniva del xiquet en les diferents etapes. Gingivitis per placa: valoració i tractament. Periodontitis: formes de presentació en xiquets i adolescents

40.PATOLOGIA ORAL EN ODONTOPEDIATRIA. LESIONS EN MUCOSES, LLENGUA, LLAVIS I PALADAR**41.ODONTOLOGIA EN EL PACIENT INFANTIL AMB NECESSITATS ESPECIALS: PATOLOGIA SISTÈMICA.****42.PÈRDUES DENTÀRIES EN LA INFÀNCIA I.****43. PÈRDUES DENTÀRIES EN LA INFÀNCIA II.****44.MALTRACTAMENT INFANTIL.**

El maltractament i la negligència de cures i la seua repercussió en odontopediatria. Detecció de signes de sospita. Organismes i serveis comunitaris d'informació i protecció .

45.ODONTOLOGIA EN EL PACIENT INFANTIL AMB NECESSITATS ESPECIALS: DESORDRES PSÍQUICS I SENSORIALS.

Condicions de discapacitat i la seua repercussió sobre la salut oral. Característiques de latència odontològica en les diferents condicions.

46.EMERGÈNCIES MÈDIQUES I URGÈNCIES EN ODONTOPEDIATRIA.**VOLUM DE TREBALL**

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Pràctiques en laboratori	64,00	100
Classes de teoria	52,00	100
Pràctiques odontologia	50,00	100
Pràctiques en aula	14,00	100
Elaboració de treballs individuals	5,00	0
Estudi i treball autònom	50,00	0
Lectures de material complementari	5,00	0
Preparació de classes de teoria	40,00	0
Preparació de classes pràctiques i de problemes	10,00	0
Resolució de casos pràctics	10,00	0
TOTAL	300,00	

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia de docència-aprenentatge en aquesta assignatura es basa fonamentalment en activitats presencials de caràcter teoricopràctic.

Una part dels continguts s'imparteix per mitjà de la lliçó magistral, que pretén de presentar a l'alumne els temes essencials i més rellevants de l'assignatura.

Les pràctiques simulades al laboratori amb models pretenen dotar l'alumne amb unes destreses i habilitats mínimes per a accedir a les pràctiques clíniques amb pacients.

Els seminaris, l'estudi de casos i l'anàlisi de supòsits clínics permetran a l'alumne de familiaritzar-se amb l'anàlisi crítica de la informació i la presa de decisions raonada i basada en la informació adquirida.

Les pràctiques clíniques en aquesta matèria es realitzen amb pacients, i junt amb la resta de metodologies ressenyades i sota la tutela directa d'un professor, pretenen que l'alumne reconega les característiques peculiars del tractament bucodental en el pacient infantil.

Precisament, la supervisió directa i necessària d'aquestes pràctiques que són clíniques i es realitzen amb pacients infants, afavoreix l'orientació de l'estudiant cap a la resolució dels seus dubtes i deficiències en l'aprenentatge i permet de tutelar-lo d'una forma continuada més enllà dels espais delimitats per a les tutories.

AVALUACIÓ

1. Prova de capacitació per a l'accés a clínica (no elimina matèria)

-Examen Teòric: 50 preguntes de resposta múltiple (cada pregunta 1 punt ; aprovat a partir de 28 punts inclosos).

-Valoració dels treballs pràctics i examens realitzats en el laboratori i avaluació continuada fins a 50 punts.

La prova de capacitació és obligatòria i no realitzar- impedirà superar l'assignatura en el curs corresponent.

Per a obtindre una avaluació positiva i poder accedir a les pràctiques clíniques els alumnes han d'haver lliurat tots els treballs del preclínic en les dates estipulades, i tot el material (i en perfectes condicions) prestat per la Universitat per a les pràctiques preclíniques .

2. Valoració Final

- Examen Final Pràctic: 10 preguntes sobre imatges i supòsits. Aprovat a partir de 5 punts.

- Examen Final Teòric: 50 preguntes tipus test. Aprovat a partir de 28 punts.

S'han d'aprovar independentment per accedir a l'avaluació final.

Criteris de qualificació:

Amb més de tres faltes d'assistència a les activitats pràctiques no es podrà aprovar l'assignatura. La suma de les notes de l'examen final pràctic i examen final teòric suposen el 60% de la nota final.

La valoració de les pràctiques suposa el 20% de la nota final basant-se en l'avaluació contínua, les destreses adquirides, els procediments realitzats, i el compliment de les normes de les pràctiques clíniques (les faltes d'assistència resten 5 punts). L'actitud incorrecta, manca d'interès, impuntualitat, l'incompliment de les recomanacions en l'atenció del pacient, així com la no anotació dels registres en els corresponents formats, ocasionaran el suspens de la pràctica i si foren reiterats, l'expulsió de les pràctiques durant la resta del curs. Aquesta valoració ha de ser positiva per accedir a l'avaluació final.

L'avaluació contínua en base a l'assistència i al compliment de totes les activitats programades i a l'observació de l'actitud i progrés de l'alumne al costat del treball realitzat durant el curs, suposa el 10% de la nota final.

La nota obtinguda en el Preclínic si es va aprovar, suposa el 10% de la nota final.

Es requereix per accedir a l'avancament de convocatòria d'aquesta assignatura que l'estudiant haja cursat amb aprofitament la totalitat de les seues pràctiques.

Es recorda a l'estudiantat la gran importància de fer les enquestes d'avaluació de tot el professorat d'aquesta assignatura.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- Boj J.R., Catalá M., Mendoza A., Planells P., Cortés O. (2019) Odontopediatria Bebés, Niños y Adolescentes. Ciudad de Méjico. Odontología Books

Complementàries

- Fuks A.B., Peretz B. (2016). Pediatric Endodontics. Current Concepts in Pulp Therapy for Primary and Young Permanent Teeth. Springer.
- Schwendicke F. (2018). Management of Deep Carious Lesions. Springer.
- Cameron AC, Widmer RP (2013) Handbook of Pediatric Dentistry 4th ed.. Elsevier Mosby
- Cameron AC, Widmer RP (2010) Manual de Odontología Pediátrica. Elsevier Mosby
- Odontología Pediátrica. www.odontologiapediatrica.com
- American Academy of Pediatric Dentistry. www.aapd.guidelines.org
- www.dentaltraumaguide.org